Dosarul nr. 2a-2488/23
(2-23005838-02-2a-05072023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Brăgaru Alina

D E C I Z I E

26 septembrie 2023 *****

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan
Grefier: Elena Mortu

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Pantîru Victor în interesele Marianei Mardari împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Mardari Mariana împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 174sc din 13.10.2022 și încasarea cheltuielilor de judecătorești,

a c o n s t a t a t:

La 11 ianuarie 2023, Mardari Mariana a depus cererea de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice solicitând anularea Ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare nr.174sc din 13.10.2022 emis de către Directorul Agenției Servicii Publice și încasarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 3 500,00 lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta Mardari Mariana a indicat că se află cu pârâta în relații de muncă, prima ocupă funcția de *****al Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului Cadastru, îndeplinind totodată și funcția de Șef al Biroului de înregistrare ***** din cadrul aceleiași instituții.

Mardari Mariana menționează că prin Nota de serviciu a Secției control al activității în domeniul înregistrării de stat și cadastru a Direcției securitate nr. 08/2057, s-a inițiat ancheta de serviciu pe faptul exercitării atribuțiilor de serviciu ale ***** înregistrare ***** din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului Cadastru, Mariana Mardari, la înregistrarea casei de locuit individuale din *****, str. **********

La 15.09.2022, Secția anchete de serviciu și controlul respectării disciplinei muncii a Direcției securitate a ASP a recepționat nota de serviciu.

La 20.04.2022, de către reclamantă, potrivit atribuțiilor de serviciu au fost recepționate actele pentru înregistrarea bunului imobil, casă de locuit individuală,

cu numărul cadastral *****, situată în *****, str. ********** Astfel, la 26.04.2022, a fost efectuată înregistrarea bunului imobil respectiv, înregistrarea s-a efectuat în baza Procesului-verbal de recepție finală nr. 01 din 04.04.2022, înaintat spre înregistrare în baza cererii nr. 0100/22/64042 din 20.04.2022.

Reclamanta afirmă că din actele anexate la acțiune, ancheta a fost inițiată în privința ***** înregistrare nr.3 din cadrul SCT Chișinău al Departamentului Cadastru, adică în privința funcției administrative, în această latură ancheta de serviciu este defectuoasă, deoarece a fost inițiată greșit, adică în privința unor atribuții administrative, care nu sunt de competența Secției de control a activității în domeniul înregistrării de stat și cadastru a Direcției securitate, în asemenea mod actele întocmite de această Secție și cele întocmite ulterior care sunt bazate pe acestea, sunt lovite de nulitate absolută, în baza regulii fructului otrăvit.

La 19.09.2022, prin Scrisoarea Direcției securitate nr. 08/2117 în conformitate cu prevederile art. 208 din Codul muncii, de la Șeful Biroului înregistrare nr.3, *****din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului Cadastru, Mariana Mardari, i-a fost solicitată prezentarea explicațiilor referitoare la faptele invocate în nota de serviciu a Direcției securitate.

Nefiind stabilită data prezentării explicațiilor în Ordinul contestat, Șeful Biroului înregistrare *****, *****din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului Cadastru, Mariana Mardari, a explicat că: la 20.04.2022, cet. *****, a depus cererea cu nr. 0100/22/64042 pentru bunul imobil cu numărul cadastral ***** cu solicitarea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile, în baza Actului de recepție finală nr. 01 din 04.04.2022.

Reclamanta a menționat că construcția înregistrată pe terenul cu nr. cadastral *****se extinde parțial pe terenul adiacent cu numărul cadastral *****, care aparține cu drept de proprietate UAT, municipiul Chișinău. Mențiunea despre această extindere a fost făcută de către reclamantă la momentul înregistrării, adică la 26.04.2022, la rubrica Atenție, la nivel de construcție. Certificatul fiind eliberat solicitantului împreună cu setul de acte, iar registrul semnat și transmis în programul ELO-SMADE.

Concomitent, aceasta a relatat că în afară de executarea lucrărilor de înregistrare, prioritar executa funcția de Șef de Birou înregistrare, funcția care include în sine o multitudine de atribuții, iar din lipsă de timp și viteză sporită de lucru, mențiunea despre extinderea construcției a făcut-o la nivelul construcției și nu la nivel de teren, la rubrica Atenție, ceea ce a dus la faptul că informația dată nu se vizualiza în Certificatul informativ.

La 27.04.2022, examinând repetat actele pentru a fi transmise în arhivă, a depistat omiterea respectivă, a completat în Registrul bunurilor imobile la rubrica Amplasare cu mențiunea despre extinderea construcției, iar solicitantei *****, i-a

corectat certificatul informativ chiar în ziua când i-a fost eliberat, adică la 29.04.2022, iar cererea dată a fost executată în termen.

Analizând circumstanțele expuse, consideră că Ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare, nr. 174sc din 13.10.2022, adoptat de Directorul Agenției Servicii Publice, este neîntemeiat și care nu corespunde cerințelor legale.

Acest ordin contravine prevederilor art. 206 alin. (1), 207 alin. (1), 208 alin. (1), (2) din Codul muncii.

Potrivit explicației prezentate de către Registratorul șef-adjunct al SCT Chișinău al Departamentului Cadastru, Codreanu Cristina, în cadrul consultării acesteia în calitate de specialist pe problema abordată, aceasta a declarat că înregistrarea dreptului de proprietate asupra construcției cu nr. *****în baza Actului de recepție finală nr. 01 din 04.04.2022, s-a efectuat corespunzător în RBI și temeiuri de refuz registratorul nu a avut, în condițiile art. 33 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998. În cadrul înregistrării dreptului de proprietate asupra construcției menționate s-a stabilit omisiunea indicării în ambele registre ale bunurilor imobile a mențiunii ,,construcția se extinde", conform pct. 87 al Instrucțiunii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, aprobată prin Ordinul ARFC nr. 112 din 22.06.2005.

Conform Răspunsului Departamentului Cadastru nr. 11-04/17011/22 din 07.10.2022, s-a atestat că potrivit pct. 18 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 285/1996, Comisia de recepție verifică respectarea prevederilor din autorizația de construire, precum și avizele și condițiile de execuție, impuse de autoritățile competente. În asemenea condiții, Departamentul Cadastru susține că nu este sarcina Registratorului să verifice corespunderea lucrărilor de construcție date în exploatare cu actele permisive. În rest, mențiunile făcute de Departamentul Cadastru indică la nevinovăția reclamantei.

Reclamanta, Mardari Mariana, învederează că ordinul contestat nu este motivat și nu este anexată nici o probă la acesta, mai mult fiind unul declarativ acesta nu elucidează circumstanțele esențiale ale cercetării efectuate, personalitatea reclamantei și vinovăția sau nevinovăția acesteia, existența unor cauze sau circumstanțe care înlătură răspunderea.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Mardari Mariana împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr.174sc din 13.10.2022 și încasarea cheltuielilor de judecătorești, ca neîntemeiată.

La 05 aprilie 2023, apelanta Mardari Mariana a formulat o cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023,

solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea apelului, apelanta a invocat că cu părere de rău, instanţa de judecată a desconsiderat argumentele şi probele pe care apelanta şi-a întemeiat acţiunea, iar în final a emis o hotărâre neîntemeiată. În principal instanţa de fond şi-a construit soluţia pe următoarele argumente: „Instanţa consideră că la aplicarea sancţiunii disciplinare ’’mustrare”, angajatorul Agenţia Servicii Publice a ţinut cont de gravitatea abaterilor disciplinare, precum şi de circumstanţele obiective stabilite în cadrul anchetei de serviciu, fiind respectat termenul de aplicare a sancţiunii disciplinare, în strictă concordanţă cu prevederile dispoziţiilor art. 206 - 211 din Codul Muncii, fiind apreciate critic argumentele reclamantei potrivit cărora, ordinul contestat este ilegal şi urmează a fi anulat, or, la caz s-a constatat lipsa temeiurilor pentru anularea acestuia. Instanţa notează că, argumentele reclamantei invocate în cererea de chemare în judecată, nu sânt în măsură de a justifica anularea ordinului nr. 174sc din 13.10.2022 cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare ***** înregistrare *****, *****al Serviciului cadastral teritorial Chişinău al Departamentului cadastru, Mardari Mariana, purtând caracter declarativ şi fiind combătute prin actele cauzei.

Analizând argumentele instanţei şi raportându-le la circumstanţele cauzei prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, consideră hotărârea instanţei de fond ca fiind una neîntemeiată, deoarece concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, fiindcă nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată raportului juridic litigios, iar în consecinţă fiind susceptibilă de a fi casată integral din următoarele considerente:

Potrivit art. 201 din Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligaţia tuturor salariaţilor de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convenţiile colective, cu contractele colective şi cu cele individuale de muncă, precum şi cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unităţii.

Conform pct.7.2. din Regulamentul intern al I.P. Agenţia Servicii Publice, disciplina muncii reprezintă obligaţia tuturor salariaţilor de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu Codul muncii, cu convenţiile colective, cu contractul colectiv şi cu cele individuale de muncă, inclusiv cu prezentul regulament.

Potrivit pot. 7.4. din acelaşi Regulament, abaterea disciplinară constă într-o acţiune sau inacţiune săvîrşită de către salariat, prin care acesta a încălcat prevederile prezentului Regulament contractului individual şi contractului colectiv de muncă, precum şi orice alte prevederi ale actelor normative sau legislative în vigoare, în procesul îndeplinirii obligaţiilor de serviciu. Constituie abateri

disciplinare cel puţin următoarele fapte: - îndeplinirea neglijentă a atribuţiilor de serviciu; - desfăşurarea altor activităţi decît cele stabilite prin fişa de post sau prin atribuţiile stabilite prin contract individual de muncă, în timpul orelor de program; - refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile şi atribuţiile de serviciu; - lipsa nemotivată de la serviciu sau întîrzierea repetată la serviciu; - părăsirea unităţii în timpul orelor de program fără acordul şefului ierarhic superior; - prezentarea la serviciu în stare de ebrietate, comportarea necuviincioasă faţă de colegi, etc.;- comportamentul necorespunzător, grosolan faţă de cetăţeni; - alte fapte, acţiuni sau inacţiuni, prevăzute de legislaţia în vigoare, actele normative, precum şi de actele normative interne.

Pornind de la aceste dispoziţii normative, observă că conţinutul lor au un anumit grad de abstractizare, revenind interpretului rolul de a identifica toate cazurile concrete care se încadrează în ipoteza acestor texte de lege.

Din conţinutul Ordinului contestat rezultă că apelanta a fost sancţionată disciplinar, în principal, pentru faptul nerespectării prevederii prevăzute de pct. 87 din Instrucţiunea nr. 112/22.06.2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile şi a drepturilor asupra lor, care prevede că în cazul în care o construcţie este amplasată şi pe sectorul vecin, în Registru la rubrica „Modificări, însemnări, corectări” se va înscrie construcţia continuă (se prelungeşte) pe terenul nr. indicându-se numărul cadastral al terenului pe care ea continuă. Iar, la terenul pe care construcţia se prelungeşte se va indica în aceeaşi rubrică „pe sector continuă construcţia nr.” indicându-se numărul cadastral al construcţiei care se prelungeşte pe acest sector”.

În speţă, cu privire la această încălcare, apelanta a explicat că la momentul înregistrării construcţiei pe terenul cu nr. cadastral *****ce se extinde parţial pe terenul adiacent cu numărul cadastral *****, care aparţine cu drept de proprietate UAT municipiul Chişinău, menţiunea despre această extindere a fost făcută de către reclamantă la momentul înregistrării, adică la 26.04.2022, la rubrica Atenţie, la nivel de construcţie. Certificatul fiind eliberat solicitantului împreună cu setul de acte, iar registrul semnat şi transmis în programul ELO- SMADE. Concomitent, aceasta a relatat că în afară de executarea lucrărilor de înregistrare, prioritar executa funcţia de Şef de Birou înregistrare, funcţia care include în sine o multitudine de atribuţii, iar din lipsă de timp şi viteză sporită de lucru, mențiunea despre extinderea construcţiei a făcut-o la nivelul construcţiei şi nu la nivel de teren, la rubrica Atenţie, ceea ce a dus la faptul că informaţia dată nu se vizualiza în Certificatul informativ.

La 27.04.2022, examinând repetat actele pentru a fi transmise în arhivă, a depistat omiterea respectivă, a completat în Registrul bunurilor imobile la rubrica Amplasare cu menţiunea despre extinderea construcţiei, iar solicitantei *****, i-a corectat certificatul informativ chiar în ziua când i-a fost eliberat, adică la

29.04.2022, iar cererea dată a fost executată în termen. În acest sens, instanţa de judecată urma să ţină cont de faptul că nu poate constitui abatere disciplinară orice omisiune pe care o admite un salariat în procesul de muncă, ci doar acelea care pun în discuţie însăşi validitatea actelor/deciziilor întocmite şi pentru care un observator rezonabil nu poate găsi o justificare.

Prin urmare, pentru situaţiile când un salariat comite o greşeală/omisiune, prin care se încalcă o normă juridică, dar, totodată, există şi un remediu legal prin care aceste greşeli/omisiuni pot fi înlăturate fără a afecta legalitatea actului/deciziei emise, consideră că răspunderea disciplinară nu poate surveni pentru asemenea situaţii. Or, nu greşeşte doar cel ce nu munceşte.

În susţinerea acestei teze face trimitere în principal la prevederile art. 39 alin. (9) din Legea cadastrului bunurilor imobil nr. 1543 din 25-02-1998, care prevăd că erori materiale constituie orice inexactitate în înscrierile din registrul bunurilor imobile, în raport cu actele în al căror temei s-a efectuat înscrierea, orice inexactitate care nu influenţează existenţa sau opozabilitatea dreptului, faptului sau raportului juridic înscris (ca greşeli de litere, omisiuni de cuvinte, cifre, greşeli în calculele aritmetice etc). Erorile materiale se corectează la cerere sau din oficiu, în temeiul deciziei registratorului.

La fel, potrivit prevederilor pct. 125 din Instrucţiunea nr. 112 din 22.06.2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile şi a drepturilor asupra lor, corectarea erorilor materiale, comise cu prilejul efectuării înscrierii (ca omisiuni de litere, de cuvinte, cifre etc) poate fi efectuată fie din oficiu de către *****fie la cererea persoanei interesate, în temeiul Deciziei Registratorului, în cazul în care pînă la corectarea erorii a fost eliberat extras din Registru sau altă informaţie, organul cadastral teritorial va înştiinţa persoanele respective despre corectările intervenite, şi după caz va elibera un nou extras. În cazul în care eroarea a fost comisă din vina organului cadastral teritorial eliberarea informaţiei repetate din Registru se va efectua din contul organului cadastral teritorial.

Astfel, pornind de la faptul că însuşi legiuitorul a prevăzut în art. 39 alin. (9) din Legea cadastrului bunurilor imobil nr. 1543 din 25-02-1998 şi angajatorul în pct.125 din Instrucţiunea nr. 112 din 22-06-2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile şi a drepturilor asupra lor că în anumite situaţii de către salariaţi pot fi comise anumite erori/omisiuni şi a reglementat un remediu pentru corectarea unor asemenea situaţii, susţine că instanţa de judecată urma să aplice anume aceste norme şi să stabilească lipsa elementelor răspunderii disciplinare în raport cu apelanta Mariana Mardari, fiindcă toate probele arată că apelanta a corectat greşeala în cel mai scurt timp, fapt care nu a generat cauzarea de prejudicii sau alte consecinţe juridice pentru angajator şi sau alte persoane.

În legătură cu aceaste critici, consideră că instanţa de fond nu a făcut o amplă analiză a abaterii disciplinare stabilite de către angajator, cu referire la textele de

lege incidente şi la situaţia de fapt ce rezultă din dosar, ceea ce contravine prevederilor art. art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă în conformitate cu care, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Din aceste considerente, apelanta consideră că hotărârea instanţei de fond este neîntemeiată, fiindcă concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, fiindcă nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată raportului juridic litigios, iar motivele invocate prin cererea de apel sunt în măsură să conducă la casarea acesteia.

Apelanta solicită casarea integrală a hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 04.04.2023 cu emiterea unei decizii, prin care se va dispune admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de către Mariana Mardari împotriva I.P. Agenţia Servicii Publice cu privire la anularea Ordinului nr. 174sc din 13.10.2022 de aplicare a sancţiunii disciplinare sub formă de „mustrare” şi încasarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru asistenţa juridică în mărime de 3500,00 lei

La 05 iulie 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului Budăi Nelea (f.d. 194).

În ședința de judecată, reprezentantul apelantei Mardari Mariana, avocatul Panțîru Victor, a solicitat admiterea cererii de apel în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul intimatului Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Sava Modîrcă, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Audiind explicaţiile participantului la proces, *examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond, reieşind din următoarele motive.*

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Avocatul Panțîru Victor în interesele Marianei Mardari a depus apelul la 05 aprilie 2023, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 04 aprilie 2023, astfel Colegul civil atestă apelul declarat în termen.

În conformitate cu art. 385 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al

pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

Conform art. 5 din Codul muncii, principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă şi a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce

reies din normele dreptului internaţional şi din cele ale Constituţiei Republicii Moldova, sunt următoarele: a) libertatea muncii, incluzînd dreptul la munca liber aleasă sau acceptată, dreptul dispunerii de capacităţile sale de muncă, dreptul alegerii profesiei şi ocupaţiei.

Conform art. 6 al Codului muncii, libertatea muncii este garantată prin Constituţia Republicii Moldova. Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activităţii sale.

Iar, potrivit art. 7 al Codului muncii, (1) Salariatul are dreptul: a) la încheierea, modificarea, suspendarea şi desfacerea contractului individual de muncă, în modul stabilit de prezentul cod.

Prin urmare, în conformitate cu art. 10 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, angajatorul are dreptul să încheie, să modifice, să suspende şi să desfacă contractele individuale de muncă cu salariaţii în modul şi în condiţiile stabilite de prezentul cod şi de alte acte normative.

În corespundere cu art. 45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înţelegerea dintre salariat şi angajator, potrivit căreia salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcţie, să respecte regulamentul intern al unităţii, iar angajatorul se obligă să-i asigure condiţiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi să achite la timp şi integral salariul.

Potrivit art. 355 alin. (1) al Codului muncii, cererea privind soluţionarea litigiului individual de muncă se depune în instanţa de judecată: a) în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său; b) în termen de 3 ani de la data apariţiei dreptului respectiv al salariatului, în situaţia în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Din materialele cauzei s-a stabilit că Mardari Mariana se află în relații de muncă cu I.P. ,,Agenția Servicii Publice”, prima fiind angajată în calitate de *****, *****în Biroul înregistrare ***** al Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului cadastral.

Potrivit notei de serviciu a Secției control a activității în domeniul înregistrării de stat și cadastru a Direcției Securitate nr. 08/2057 din 13.09.2022, s-a inițiat ancheta de serviciu pe faptul exercitării atribuțiilor de serviciu ale ***** înregistrare ***** din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului cadastru, Mardari Mariana, la înregistrarea casei de locuit individuale din orașul Chișinău, str. *****, *****

La 19.09.2022, prin scrisoarea Direcției securitate nr. 08/2117, reclamantei Mardari Mariana, în calitate de șef al Biroului de înregistrare *****, *****în cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului Cadastru, s-a

solicitat prezentarea explicației scrise referitoare la faptele invocate în nota de serviciu a Direcției securitate a Agenției Servici Publice, parvenită în adresa Secției anchete de serviciu și controlul respectării disciplinei muncii a Direcției securitate a Agenției Servicii Publice la data de 15.09.2022.

Prin încheierea cu privire la rezultatele anchetei de serviciu și investigarea acțiunilor în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu de către șeful Biroului înregistrare *****, *****al Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului cadastru Mardari Mariana din 13.10.2022, s-a propus aplicarea sancțiunii disciplinare ”mustrare aspră”, pentru neconformitățile depistate în cadrul îndeplinirii obligațiunilor de serviciu, acțiuni manifestate prin încălcarea pct. 87 al Instrucțiunii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, aprobată prin ordinul ARFC nr. 112 din 22.06.2005, pct. 1.3 și 3.1 lit. a) ale Regulamentului Serviciului cadastral teritorial Chișinău RS *****:2018 din 01.08.2018 aprobat de șeful Departamentului cadastru Angela Matcov la 01.08.2018, pct. 3.1 lit. h) din codul etic al angajaților ASP, aprobat prin Ordinul Agenției Servicii Publice nr. 477 din 17.07.2018, pct. 1.6, pct. 3.2 lit. a), pct. 3.2 lit. j), pct. 5.1 lit. b) din Fișa de post, pct. 2.2 lit. a) din Regulamentul intern al Agenției Servicii Publice, aprobat prin Ordinul ASP nr. 111 din 12.10.2017, pct. 2.4 lit. a, b) și d) din Contractul colectiv de muncă al Instituției Publice ”Agenția Servicii Publice” pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 01 ianuarie 2023 și art. 203 din Codul muncii.

Prin ordinul nr. 174sc din 13.10.2022 emis de directorul Agenției Servicii Publice, Mircea Eșanu, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară ”mustrare” ***** înregistrare *****, *****din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului cadastru, Mardari Mariana, pentru neconformitățile depistate în cadrul îndeplinirii obligațiunilor de serviciu, acțiuni manifestate prin încălcarea pct. 87 al Instrucțiunii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, aprobată prin ordinul ARFC nr. 112 din 22.06.2005, pct. 1.3 și 3.1 lit. a) ale Regulamentului Serviciului cadastral teritorial Chișinău RS *****:2018 din 01.08.2018 aprobat de șeful Departamentului cadastru Angela Matcov la 01.08.2018, pct. 3.1 lit. h) din codul etic al angajaților ASP, aprobat prin Ordinul Agenției Servicii Publice nr. 477 din 17.07.2018, pct. 1.6, pct. 3.2 lit. a), pct. 3.2 lit. j), pct. 5.1 lit. b) din Fișa de post, pct. 2.2 lit. a) din Regulamentul intern al Agenției Servicii Publice, aprobat prin Ordinul ASP nr. 111 din 12.10.2017, pct. 2.4 lit. a, b) și d) din Contractul colectiv de muncă al Instituției Publice ”Agenția Servicii Publice” pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 01 ianuarie 2023 și art. 203 din Codul muncii.

Astfel, la 11 ianuarie 2023, Mardari Mariana a depus o cererea de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice solicitând anularea Ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare nr. 174sc din

13.10.2022 emis de către Directorul Agenției Servicii Publice și încasarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 3500,00 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023, a respins cererea de chemare în judecată depusă de Mardari Mariana împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr.174sc din 13.10.2022 și încasarea cheltuielilor de judecătorești, ca neîntemeiată.

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023, avocatul Pantîru Victor în interesele Marianei Mardari, a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate *supra*.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Potrivit art. 201 Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

În conformitate cu dispozițiile statuate la art. 202 din Codul muncii, disciplina de muncă se asigură în unitate prin crearea de către angajator a condițiilor economice, sociale, juridice și organizatorice necesare prestării unei munci de înaltă productivitate, prin formarea unei atitudini conștiente față de muncă, prin aplicarea de stimulări și recompense pentru munca conștiincioasă, precum și de sancțiuni în caz de comitere a unor abateri disciplinare.

În corespundere cu prevederile art. 206 alin. (1) Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertismentul; b) mustrarea; c) mustrarea aspră; d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art. 86 alin .(1) lit. g)-r)).

În acest sens, conform prevederilor art. 206 alin. (5) din Codul muncii, la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

Din conținutul art. 207 alin. (1) și (2) din Codul muncii se desprinde că, sancțiunea disciplinară se aplică de organul căruia i se atribuie dreptul de angajare (alegere, confirmare sau numire în funcție) a salariatului respectiv. Salariaților care poartă răspundere disciplinară conform statutelor sau regulamentelor disciplinare și

altor acte normative, li se pot aplica sancțiuni disciplinare și de organele ierarhic superioare celor indicate la alin. (1).

În concordanță cu norma juridică prevăzută la art. 208 din Codul muncii, până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

Art. 209 din Codul muncii, prevede că, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activitățiie conomico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

În acest sens, art. 210 Codul muncii statuează că, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată; c) organul în care sancțiunea poate fi contestată. Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare, cu excepția sancțiunii disciplinare sub formă de concediere conform art. 206 alin.(1) lit. d), care se aplică cu respectarea art. 81 alin. (3), se comunică salariatului, sub semnătură, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unității (filială, reprezentanță, serviciu desconcentrat etc.), aflate în altă localitate, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare și produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal, semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art. 355 CM RM.

Prin urmare, instanța de apel reține că instanța de fond în mod just a constatat că Agenția Servicii Publice a respectat procedura legală de aplicare a sancțiunii disciplinare ”mustrare” în privința Marianei Mardari fiind stabilită cu certitudine încălcarea prevederile pct. 87 al Instrucțiunii cu privire la înregistrarea bunurilor

imobile și a drepturilor asupra lor, aprobată prin ordinul ARFC nr. 112 din 22.06.2005, pct. 1.3 și 3.1 lit. a) ale Regulamentului Serviciului cadastral teritorial Chișinău *****:2018 din 01.08.2018 aprobat de șeful Departamentului cadastru Angela Matcov la 01.08.2018, pct. 3.1 lit. h) din codul etic al angajaților ASP, aprobat prin Ordinul Agenției Servicii Publice nr. 477 din 17.07.2018, pct. 1.6, pct. 3.2 lit. a), pct. 3.2 lit. j), pct. 5.1 lit. b) din Fișa de post, pct. 2.2 lit. a) din Regulamentul intern al Agenției Servicii Publice, aprobat prin Ordinul ASP nr. 111 din 12.10.2017, pct. 2.4 lit. a, b) și d) din Contractul colectiv de muncă al Instituției Publice ”Agenția Servicii Publice” pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 01 ianuarie 2023 și art. 203 din Codul muncii.

Or, în cadrul anchetei s-a stabilit că la 26.04.2022 de către registratorul Mardari Mariana a fost înregistrată casa de locuit individuală cu numărul cadastral ***** din strada *****i *****, municipiul Chișinău. Înregistrarea a avut loc în temeiul Actului de recepție finală nr. 01 din 04.04.2022, dispus prin cererea nr. 0100/22/64042 la 20.04.2022. Terenul cu numărul cadastral *****aparține cu drept de proprietate cet. Turevici Veaceslav și ***** în temeiul Contractului de vânzare cumpărare nr. 1481 din 18.08.2014, la fel ca construcția care a fost înregistrată cu drept de proprietate după cet. Turevici Veaceslav și ***** în temeiul Actului de recepție finală din 04.04.2022. Autorizația de construcție *****74 din 24.10.2015 permite efectuarea lucrărilor de construire a unei case de locuit particulare în limita terenului deținut în proprietate privată. În nota de verificare la cererea de înregistrare primară selectivă, teren cu/sau case de locuit nr. 0100/22/64042 din 20.04.2022 al bunului imobil cu numărul cadastral *****, efectuată de inginerul cadastral Mămăligă Galina este menționat că construcția cu numărul cadastral ***** se extinde pe terenul cu numărul cadastral *****. Terenul cu numărul cadastral ***** este înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate după municipiul Chișinău, temeiul înscrierii fiind alt act Legea RM Codul funciar nr. 828-XII din 25.12.1991 și Extras din 19.10.2010. Totodată în conținutul ordinului nr. 174sc din 13.10.2022, se relevă că registratorul Mardari Mariana, nu a efectuat mențiunea la terenul proprietate municipală, că construcția cu numărul cadastral ***** se extinde pe terenul cu numărul cadastral *****, care aparține cu drept de proprietate municipiului Chișinău, contrar prevederilor legale. Mai mult ca atât la terenul proprietate privată, mențiunea că construcția cu nr. cadastral ***** continuă pe terenul cu numărul cadastral ***** a fost introdusă la 27.04.2022, după efectuarea înregistrării din 26.04.2022, concomitent fiind tipărit și Certificatul cu privire la înscrierile în RBI. Astfel, cetățeanului ***** i s-a eliberat un act care nu corespunde cu datele din RBI la momentul eliberării, și anume în Certificatul eliberat nu este mențiunea la nivel de terenul *****că construcția 01 se extinde pe terenul cu numărul cadastral *****care este proprietate municipală. La fel, registratorul nu a imprimat și plasat în SIA ”*****”

(arhiva electronică) registrul actualizat la 27.04.2022, când a fost introdusă mențiunea la compartimentul ”amplasare” în subcapitolul 1.0 că construcția ***** se extinde pe terenul *****.

De asemenea, Colegiul civil ține să reitereze că argumentele reclamantei/apelante invocate în cererea de chemare în judecată și reiterate în cererea de apel, nu sânt în măsură de a justifica anularea ordinului nr. 174sc din 13.10.2022 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare ***** înregistrare *****, *****al Serviciului cadastral teritorial Chișinău al Departamentului cadastru, Mardari Mariana, purtând caracter declarativ și fiind combătute prin actele cauzei.

Mai mult, din conținutul cererii de apel, Mardari Mariana nu neagă comiterea abaterii care a stat la baza emiterii ordinului de sancționare disciplinară, dar invocă că a corectat fără a cauza careva prejudicii greșeala sa, îndeplinea și atribuțiile altei funcții, a greșit pentru că muncește, fapt pentru care nu urma a fi sancționată. Or, acest fapt nu justifică neconstatarea în acțiunile sale a unei sancțiuni disciplinare și temei de anulare a ordinului de sancționare, atît timp cît la emiterea acestuia au fost respectate procedurile legale.

Totodată, ține de discreția angajatorului Agenția Servicii Publice aplicarea sancțiuni disciplinare, or scopul sancțiunilor disciplinare este apărarea ordinii de drept și educarea funcționarilor de a acționa în spiritul respectării și asigurării acesteia, evidențiindu-se astfel atît caracterul represiv și coercitiv al sancțiunii, cît și cel preventiv-educativ.

De asemenea, Colegiul civil apreciază drept nefondate trimiterea apelantei la prevederile art. 39 alin. (9) din Legea cadastrului bunurilor imobil nr. 1543 din 25.02.1998, care prevăd că erori materiale constituie orice inexactitate în înscrierile din registrul bunurilor imobile, în raport cu actele în al căror temei s-a efectuat înscrierea, orice inexactitate care nu influenţează existenţa sau opozabilitatea dreptului, faptului sau raportului juridic înscris (ca greşeli de litere, omisiuni de cuvinte, cifre, greşeli în calculele aritmetice etc). Erorile materiale se corectează la cerere sau din oficiu, în temeiul deciziei registratorului. Or, eroarea reținută în ordinul nr. 174sc din 13.10.2022 emis de directorul Agenției Servicii Publice, nu se încadrează în prevederile menționate.

În partea ce ține de pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil la fel, consideră justă poziția instanței de fond. Or, potrivit art. 94 alin. (l) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Astfel, Colegiul civil conchide că hotărârea instanței de fond este clară și precisă, se referă la probele administrate în cauză și este în concordanță cu acestea,

răspunde în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, precum și conduce în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantă/reclamantă, citate *supra*, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

În așa împrejurări, Colegiul civil reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge cererea de apel declarată de avocatul Panțîru Victor în interesele Marianei Mardari.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 aprilie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Mardari Mariana împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr.174sc din 13.10.2022 și încasarea cheltuielilor de judecătorești.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan